

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.).

Denar naj se pošilja pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XIX.

V Celovcu, 9. avgusta 1900.

Štev. 32.

K 92. godu preč. g. prošta Lovrenca Serajnika.

Veseli je napočil dan,
Raduje se ves Korotan,
Starosto svojega pozdravlja,
Vodnika svojega proslavlja.
Sto let je skoraj, kar so nam
Ga podarile naše Vile,
Ga negovale in ljubile
In nam v vodnika ga vzgojile.
Vrstnikov nima, on je sam;
In v njega narod se ozira,
Zaupno vanj oči upira,
Ker mu Sloven zaupa vsak,
On naš je oče, naš junak.
On netil je naš preporod,
On videl je uspehe naše,
On bil bojevnik je povsod
Za blagor naš, za težnje naše.
Iz boja v boj je vodil nas,
Povsod se čul njegov je glas,
Ko klical je ovčice svoje,
Nas vodil srčno v ljute boje,
Svetinje naše branil svete
Od vražne roke, tuje, klete.
In Bog je plačal njega delo —
Slovensko ljudstvo se veselo
Okoli otca zbira zdaj
Ter moli k Bogu srčno, vroče:
»O dobrotljivi večni Oče,
Še mnogo let Ti njemu daj!
Stotisoč src za njega moli,
Stotisoč jih steguje roke.
Usliši svoje Ti otroke,
O ne pripusti Ti nikoli,
Da kdaj slovenski Korotan,
Ta lepi bi pozabil dan.« —
Za god pa danes obljubuje
Slovenski narod zvesti Vam:
Čprav vihar še besno hruje,
Čprav grozi se s smrtjo nam,
Mi bomo v Vaših vrstah stali,
Dotlej da pride zadnji dih,
Ne bomo se sovragov bali,
Naj broj nešteti pride jih!
Vaš duh nam bode svitla zarja,
Za njo hodili bomo vsi,

Dokler srce slovensko vdarja,
Spomin na Vas ne zatemni.
In kliče Korotan Vam celi,
Iz srca vzklikamo veseli:
Starosta naš, naš pokrovitelj,
Naj nam še sto let bo voditelj!

Rado Hrastov.

XV. glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Radovljici

dné 1. avgusta 1900.

Naša prepotrebna, tako blagoslovno delujoča družba sv. Cirila in Metoda je imela svojo letošnjo, to je petnajsto glavno skupščino v prijazni Radovljici na Gorenjskem. Dan je bil prekrasen, mesto okinčano z zastavami in slavoloki.

Na kolodvoru je došle pozdravil odbor radovljiške moške in prejšnji dan na novo ustanovljene ženske podružnice. Načelnik g. dr. Vilfan je z iskrenimi besedami pozdravil došle goste, odgovoril je g. prvomestnik T. Zupan. Godba je zasvirala „Naprej“ in sprevid se je pomikal proti mestu. Na čelu je korakala požarna bramba z zastavo. Ob slavoloku na mestnem trgu je skupščinarje pozdravil mestni župan gosp. Roblek, kateremu je zopet odzdravil g. prvomestnik Tomo Zupan. — Na to je bila v prekrasni mestni cerkvi sv. maša, katero je daroval g. dekan Novak. Pel je izborni učiteljski kvartet gg.: Rozman, Rus, Pianek in Ažman, katerim so se ob koncu maše pridružile še domače pevke.

Ob 3/4 11. uri se je pričelo na vrtu Hudočernikove gostilne zborovanje, katerega se je udeležilo kakih 200 skupščinarjev. Prvomestnik, g. T. Zupan, se je v svojem pozdravnem nagovoru spominjal stoletnice Slomškega, največjega šolnika našega, apostola Slovencev. Z njegovo bratovščino sv. Cirila in Metoda primerja našo družbo sv. Cirila in Metoda, kateri želi mnogo prospeha. Nato predstavi vladnega komisarja, g. Žitnik-a.

Glavni tajnik, g. župnik A. Žlogar je na to z živo vneto podal vzorno sestavljeno poročilo o družbenem delovanju v minulem letu. Slavno vladajoči papež Leon XIII. je rekel: šolsko vprašanje je za krščanstvo vprašanje za živ-

ljenje in smrt. S temi besedami je vzdramil i Slovence, da so začeli premišljevali o svojem šolstvu in prišli so do zaključka da je zanje to vprašanje res vprašanje za življenje in smrt, tako v verskem, kakor v narodnem oziru. Nasprotniki naši vrgli so se osobito na šolsko polje, da bi nam tu zadali versko in narodno smrt, dobro vedoč, da na mladeži sloni bodočnost. Slovenci morali so se postaviti v bran svojega rodú, svoje zemlje, svoje države. V ta namen so si snovali društva; med njimi je najpotrebniša naša družba sv. Cirila in Metoda. — Govornik nato pojasnjuje, koliko krivice se Slovencecem godi s tem, da morajo s svojimi močmi vzdržavati šole, katere bi jim morala priskrbeti država.

Družbeno vodstvo je imelo v minulem upravnem letu devet sej. Prirastla je 141. podružnica za Tržič in okolico, pokrovitelj pa 13. Rodoljubi v Litiji in Šmartinem so doslej vplačali že 23 pokroviteljnin. V raznih krajih so prijatelji družbe prirejali veselice v prid naši šolski družbi. Voščila z družbino znakom so prvega poluleta donesla 150 kron; založnik teh voščil je g. I. Drufovka, trgovec v Gorici. Kava je dala 2600 kron, vžigalice 4400, svinčniki 350, platno 200 kron itd. 142. podružnica se je ustanovila baš dan poprej, namreč ženska v Radovljici. Združenih je v teh podružnicah do 12.000 udov.

Šolskih zavodov je 20. Med temi so na novo ustanovljeni: Enorazredna ljudska šola na Muti, ki šteje 32 deklic; otroški vrtec v Devinu, 23 otrok; otroški vrtec v Tržiču, 54 otrok.

Dalje šteje otroški vrtec v Celju 51 otrok, otroški vrtec v Mariboru 59 otrok, slovenska štirirazredna deška ljudska šola pri sv. Jakobu v Trstu 255 učencev, štirirazredna deklška ljudska šola pri sv. Jakobu v Trstu 228 deklic, otroški vrtec v Rojanu 73 otrok, otroški vrtec na Greti 68 otrok, otroški vrtec v Pevmi pri Gorici 43 otrok, otroški vrtec gospe Germekove pri sv. Ivanu v Trstu 45 otrok, otroški vrtec gđe. Gregoričeve v Šklednju 52 otrok, trirazredna šola v Št. Rupertu pri Velikovcu 160 otrok, otroški vrtec v Podgori 48 otrok, vrtec v ulici sv. Klare v Gorici 66 otrok, v ulici Barzellini 63 otrok, pod Kostanjevico 77 otrok, šestrazrednica v Gorici 380 otrok.

Učnih in zabavnih knjig se je razposlalo 2505. Družbi so darovali letos: Ljubljanska mestna občina 1000 kron, kranjska dežela 2000 kron in več

PODLISTEK.

Moje potovanje na Brezje.

(Konec.)

Drugi dan sem vzel slovo od svetišča in od Brezij ter potoval po dobri cesti v Radovljico. Po polurnej hoji izginila mi je breška okolica izpred očí. Radovljica je prijazno mestice; toda časa nisem imel, si ga bolj natanko ogledati, ker odločil sem se na Bled. Ogledal sem si samo krasne cerkev in potem: hajd na postajo, katero bi bil zgrešil, da me ne opozori moja žena; tako je nepomenljiva! Vlak pridrdral je kmalu in odpeljal naju v Lesce-Bled.

Višje je bilo srce, ko je izpregovoril kočijaž svoj: „hi“, kajti iskreno želela sva oba, videti krasne slovenske zemlje. V eni uri smo bili tam. „Kje naj se vstavim,“ vpraša voznik. „Peljite me k dobri gostilni, blizu romarske cerkve, jaz sem tukaj neznan.“ Kočijaž obstoji pred neko „nobel“ zidano gostilno ter mi naznani, da je tukaj „Hôtel Mallner“. Izstopil sem z ženo. „Hočete-li, da Vas od tukaj odpeljem nazaj?“ — „Ne! Prideva na vrh.“ — „Ob štirih pridem zopet; torej z Bogom.“ — „Srečno pot!“ Kočijaž podal se je nazaj v Lesce, jaz in žena pa v omenjeno gostilno. „Dober dan“, pozdravim. „Dober dan, kaj želite?“ vpraša me moška oseba. „Ni-li tukaj hôtel Mallner?“ — „Dà!“ — „Potem hočem jesti in piti.“ — „Malo potrpite.“ — V tem trenutku pride postaran gospod, kateri me je zmeril z neuljudnim pogledom

od nog do glave in ni prav nič rekel. Njegov obraz pa mi je povedal, da me smatra za „manjvrednega“. — S tem gospodom vred prišla je tudi gospodična, katera me vpraša zopet, kaj želim? Povedal sem ji in odvrnila je: „Tukaj ni nič, idita ali nazaj ali naprej, povsod so gostilne.“ Videl sem, da so sicer pometali pri „Mallnerju“ neko stavbeno smet; a tako sprejet biti na „slovenskem Bledu“ si nikakor nisem mislil. Neprijetno me je to zadelo; tem neprijetneje, ker gremo mi Korošci na Kranjsko vselej v nadi, da dobimo novo moč za narodni boj. — — — Žena se mi je smejala, jaz pa bi bil gotovo preklinjal, ko ne bi bila oba na božji poti in na rajskem Bledu.

Spomin na našega Prešerna, pogled na krasno jezero, sploh na veličastnost tega kraja z vabljivim otokom, spomin na svetišče, zatrla je v meni vsako hudo misel v trenutku in — odšel sem, a mrmral. Pred „hótelom“ sem malo postal, ker se zida blizu njega novo poslopje. Na njem stoji s povišanimi črkami: „K. k. Post- und Telegraphen-Amt“; to je bil za me in za ženo drugi „narodni“ pozdrav! Torej tako se budi in jači na slovenskem Bledu — — — narodnost — narodnost zagrizenih naših nasprotnikov. Mislil sem na „radikalno narodnost“ — na kranjski deželni zbor — na „klerikalizem in liberalizem“ — na gonjo zoper „farje“ in — Slovence itd. itd. Povem kar naravnost: Solze stopile so mi v oči!

Do prevozišča hodil sem kake četrt ure. Ravno sva nameravala stopiti v čoln, kar se oglasi raz cesto še druga družba, obstoječa iz štirih oseb. Vstopili smo in spretna veslalka spravila nas je srečno v kakih 15. minutah do otoških stopnic, katerih je 99 po številu. Družba bila je iz Ra-

dovljice, gospod je rodod Štajerc. Na vodeni cesti razgovarjala sva se o domači politiki jako živo, dasiravno nisem poznal jaz njega in on ne mene. Veslalka pa je pripovedovala, da je jezero in mnogo „grunta“ okoli last nekega Izakovega sinu in da se sploh tuji tam hitro množijo. Zopet veselo poročilo, kaj ne? Tako gre „taj slovenski“ vedno bolj tujcem v last!

V cerkvi spoznala sva se z omenjenim gospodom malo natančneje; storile so to orgle, a predstavila se le še nisva drug drugemu. Jezila sva se oba, da imajo zunaj cerkve toliko nemških in tako malo slovenskih razglednic in še te so jako slabo napravljene. Ko smo prijadrali srečno nazaj, predstavili smo se drug drugemu, v kratkem smo sedeli v prijazni verandi narodne gostilne tik jezerskega odtoka in vživali še enkrat krasni razgled po blejski, čarobno lepi okolici. V tej prijetni družbi minil je čas le prehitro, tako da sem le v naglici mogel pogledati v Repé-jevo zalogo razglednic za Bled. Zaloga vrejena je, kolikor sem mogel videti, lepo; a najlepše so zopet razglednice z nemškimi naslovi. Menda sem videl tudi laške. Čeških, ruskih, hrvatskih in francoskih pa ni. Mislijo-li v tej založbi vstreci tem narodom z nemškimi razglednicami? Ali imajo Nemci nam Slovence na čast kje slovenske razglednice? Razglednice gotovo ne privabijo tujcev, če so tudi nemške, in jih ne bodo odganjale če so samo slovenske. Ptujce vabi Bled sam in nihče drug; a svet naj bi izvedel, da tam bivajo Slovenci kot gospodarji.

Med potjo do Peternela nazaj opazil sem razne „opomine“, na katerih stoji nemščina sevé v prvej

stotakov so nabrali razni dobrotniki, zlasti naši časniki.

Prošnja do naučnega ministerstva za denarno podporo je bila odklonjena, ker isto za take potrebe nima dovoljenega kredita. Prva prošnja za pravico javnosti šole v Št. Rupertu pri Velikovu je bila odklonjena, druga ni še rešena. — Podružnice pa bode treba nekoliko poživiti. Od 141 podružnic jih 50 že 5 do 10 let ni poslalo nobenega poročila, niti prispevka. Dobra tretjina podružnic torej spi in že dolgo spi.

Dalje se poročevalec spominja rajnih družbenih dobrotnikov in pozivlja k ponovljenemu, vstrajnemu in krepkemu delu za družbo. — Poročilo je sledilo dolgotrajno in živahno odobravanje.

Tajnik Rozman iz Celovca izraža prošnjo, naj se glavna skupščina prej naznanja, da se tudi s tem udeležba olajša. Letos je prišlo n. pr. naznanilo tako pozno, da ga „Mir“ niti objaviti ni mogel. — Prvomestnik odgovarja, da se je skupščina pravočasno naznanila. (?)

Blagajnik, g. prof. M. Petelin poroča na to o računu za 14. družbeno leto 1899. Dohodkov je bilo: Prispevki podružnic 6626 gld. 94½ kr. Pokroviteljina 1564 gld. 25 kr. Podpora slav. deželnega zbora kranjskega 1000 gld. Podpora slav. obč. sveta ljubljanskega 500 gld. Darila 45 slov. hranilnic in posojilnic 1035 gld. Novoletni darovi 171 gld. 42 kr. Darovi Mohorjanov 27 gld. 33 kr. Razni darovi 1070 gld. 74 kr. Iz nabiralnikov 120 gld. 7 kr. Zbirke časnikov 2776 gld. 42 kr. Od vžigalic 800 gld. Od kave 300 gld. Od platna, svinčnikov, mila in razglednic 231 gld. 94 kr. Jurij Vrečkova zapuščina 27.655 gld. Iz Mart. Drčarjeve zapuščine 1029 gld. 27 kr. Volila 637 gld. 40 kr. Dohodek akademije v Pragi 600 gld. Obresti od glavnice in terjatev 184 gld. 44 kr. Za prodane knjige 657 gld. 63 kr. Najeto posojilo 9000 gld. Skupni prejemki 55.987 gld. 85½ kr.

Stroškov je bilo: Šolstvo v Trstu 5379 gld. 85 kr. Šolsko poslopje v Trstu 1228 gld. Šolska vrtea v Rojanu in na Greti 1896 gld. 22 kr. Šolstvo na Goriškem 1642 gld. 26 kr. Šolski vrtec v Mariboru 721 gld. Šolski vrtec v Celju 460 gld. Posestvo na Muti 10.978 gld. 32 kr. Šolstvo v Velikovu 983 gld. 30 kr. Šolsko poslopje v Velikovu 6198 gld. 20 kr. Podpore 311 gld. Nagrade 380 gld. Knjige, učila in tiskovine 1020 gld. 35 kr. Stanarina v „Nár. Domu“ 120 gld. Pristopbine od volil 44 gld. 84 kr. Obresti od dolgov 764 gld. 63 kr. Razni stroški 279 gld. 24½ kr. Vrnjena posojila 24.800 gld. Skupni izdatki 57.207 gld. 21½ kr.

G. blagajnik je pojasnoval posamezne točke. Med drugim je omenjal, da je veljalo velikovško šolsko poslopje 36.413 gld. 17 kr. ter je popolnoma plačano. Tržaško šolsko poslopje je veljalo 19.000 gld. in je še dolga 8000 gld. Šolsko poslopje na Muti je veljalo 9000 gld. Dolga je torej na poslopih 17.000 gld. Vrednost družbenih poslopij znaša 64.413 gld. 17 kr. Ako se dolg odšteje, pokaže se sedanja čista vrednost 47.413 gld. 17 kr. Vse družbeno premoženje znaša 51.529 gld. 18 kr. — K zgoraj navedeni svoti, nabrani po časnikih, je prispeval „Mir“ 1047 gld. 37 kr.

Blagajnikovo poročilo se odobri, ravno tako poročilo nadzornišva, katero je podal g. O. Dolenc.

vrsti; dvojezični pa so vsi. Pri gostilni Peternel me je čakal kočijaž in ker se prijazna Radovljiska družba ni hotela odločiti, peljati se v Lesce, ločili smo se po slovanskih navadi. Cesta z Bleda v Lesce je sploh dobra; takrat bila je tudi suha a prašilo se ni; voznja ni draga. V Lescu, kjer sem še nekaj časa čakal na vlak, vozarili so z jako medlimi volji, čemur sem se čudil; a tam navzoč mesar povedal mi je, da si v tistem kraju skoraj vsi gospodarji prizadevajo, toliko iz vola izbiti, kolikor je tri leta star vol vreden, potem ga „šenkajo“ tistemu, ki ga vzame. Pridružil se nama je tudi nek tamošnji posestnik in prašal sem ga, zakaj ne dajo vole v kako planino? „Ne moremo,“ mi odgovori, ker je tam povsod skoraj ves »grunt« lastnina Nemecev in ti nam kar nič ne pustijo pasti. — „Zakaj jih potem pa pustite priti še vedno več med vas?“ mu odgovorim in hiteti sem moral na vlak, ki je prižvižgal iz Radovljice. Na postaji Javornik ima — če se pri postaji ne motim — nemško planinsko društvo napravljeno precej prostorno ploščo, na kateri je vsa okolica narisana; sploh pa je na Gorenjskem veliko nemškutarije, s katero mnogo Kranjcev po vsej sili kaže — kako zna tajč pohrusteti.

Srečno sem dospel do svojega cilja. Dušo mi je polnilo mnogo lepih, a le preveč tudi žalostnih spominov!

Franjo.

Smešničar.

* Tolažba. Po poroki začne nevesta jokati; „Ah, ne znam kuhati.“ — Mož: „Le potolaži se, saj nimava kaj kuhati.“

G. dr. Vidrič iz Zagreba je tople pozdravil skupščinarje in izrekel zahvalo marljivo delujočemu odboru.

G. dr. Tavčar nasvetuje, naj se v šoli na Muti napravi spominska plošča pokojnemu doktorju Vrečko-tu, ki je družbi zapustil svoje premoženje in ji s tem pripomogel, da je mogla kupiti ono šolo. — Dalje vpraša, so-li šolska poslopja tudi vknjižena na ime družbe. Prvomestnik Zupan, podpredsednik notar Svetec in župnik Treiber potrdijo, da so vsa poslopja vknjižena na družbeno ime.

G. kaplan Somrek iz Marenberga je v iskrenih besedah prosil družbo, naj nadaljuje svoje delo za podravske Slovence, katero je pričela z nakupom graščine na Muti. Nemstva namen je potisniti slovensko mejo preko Drave, in če pade slovenska občina Sv. Primož nad Muto, imajo Nemci celi levi breg Drave v rokah. Nemci delajo s silno močjo. Vsi učitelji v dravski dolini dobivajo podporo od „Südmarke“ in „Schulvereina“. S slovensko šolo na Muti se je pričelo ljudstvo oživljati in spoznavati, da je slovensko. Sledi naj šola v Marenbergu. Navedel je govornik vzgled, s kakim pritiskom se dela na ponemčenje slovenske dece. Govornik je kot katehet dobil povelje, da mora otrokom odvzeti slovenske katekizme! Ker se temu povelju ni odzval, naznanilo se mu je, da jih bo sicer odzval učitelj ali pa občinski urad. Toda on se ni udal. Prišlo je na-to isto povelje od okr. šolskega sveta in naposled še iz Gradea! Ker s tem še niso dosegli namena, izrekli so gospodje, da naj slovenski katekizmi ostanejo kot „nothbehelf.“ Otroci niso znali ob njegovem prihodu slovensko ne brati ne pisati. Slovenske molitve jim je moral zapisati z nemškimi črkami, ako je hotel, da jih beró in se naučé molitvic. To pač kaže, kako smo Slovenci gledé šole v pravni Avstriji brezpravni.

G. Treiber pojasnjuje šolske razmere na Koroškem in pravi, kako so nam baš zadnji dogodki znova pokazali, da merodajni faktorji nočejo ugoditi tolikokrat ponovljenim in upravičenim zahtevam Slovencev. Zato prosi družbo še za nadaljno podporo. — G. dr. Stor predlaga, naj se vrši prihodnja skupščina v Mariboru.

V odbor se volijo dosedanji, letos izstopivši odborniki, namreč gg. Iv. Murnik, M. Petelin, dr. Iv. Svetina, in A. Zamejic. Istotako se potrdi staro nadzorništvo in razsodništvo.

Cesarju se potom c. kr. okr. glavarstva izreče udanost. — Na to se zaključí zborovanje, kateremu je takoj sledil banket.

Pri banketu je svirala radovljiska godba in izborna pel učiteljski pevski zbor. Prvo napitnico je govoril prvomestnik g. T. Zupan, nazdravivši cesarju. G. notar Svetec je napil radovljiskemu mestu, zahvalivši se za lepi vsprejem. Odgovoril je g. župan Roblek, ki je napil družbi in njenemu predsedniku. — Kot gost navzoči g. prof. Humiecki iz Sambora je nazdravil slovanski kulturni ideji. — Nato je bil izlet v Poljce pri Begunjah.

Sklepamo svoje poročilo z besedami in željo pesnika Bogdana, katero je naglašal tudi tajnik v svojem poročilu:

„Da družba sama močna bo trdnjava,
Ki naj varuje naša sveta prava —
Podpiraj jo Sloven kot sin jej vdan!“

Umor laškega kralja.

O groznem zločinu, ki se je dogodil dné 29. julija v Monzi in ki je zelo razburil ves svet, se poroča mnogo podrobnostij. Morilec je trikrat vstrelil na kralja. Kralj se je dvignil raz sedež, a v istem hipu tudi padel nazaj med blazine in zaklical „Saj ni nič.“ Množica je padla po napadalcu. Vojaki so morali z ljudmi prestati pravi boj, da ni ljudstvo pobilo napadalca. Voz s kraljem je v največjem diru letel v kraljev dvorec. Ob ¾/11. uri je kralj izdihnil svojo dušo. Ena krogla ga je zadela v srce, dve krogli v ramo in roko. Kraljica Margerita, s katero je kralj živel v vzornem zakonskem življenju, je prihitela ob kraljevo posteljo in zaklicala zdravnikom: „Pomagajte vendar za božjo voljo!“ Zdravniki so morali odgovoriti: „Veličanstvo, naša umetnost ne pomaga nič.“ Kraljica je omedlela.

Morilec je Gaetano Bressi, doma iz mesteca Prato na Laškem. Ko je Bressi streljal, je bil popolnoma miren, na roki je imel belo rokavico. Prišel je v Monzo iz Pattersona v Ameriki. Napadalčev brat je laški poročnik. V napadalčevem žepu so našli laški list „Socijalno vprašanje“, katerega izdajajo v Pattersonu Italijani. List pozivlja k umoru kraljev in cesarjev, v prvi vrsti k umoru laškega kralja, katerega so anarhisti že l. 1878. in 1897. poskušali umoriti, a se jim ni posrečilo.

Nekega laškega anarhista, ki je začetkom julija t. l. potoval preko Pontebe v Italijo z naročilom, da umori laškega kralja, so prijeli avstrijske oblasti vsled naročila velikovškega c. kr. okr. glavarstva.

Ta človek je povedal, da so obsojeni na smrt še štirje drugi vladarji, in da njegovo aretovanje ne bo preprečilo načrta, ker mu je že določen naslednik. Avstrijska vlada je italijanski vladi že 2. julija naznanila, da je neka tajna družba sklenila kralja umoriti. Italijanska vlada je takoj storila korake za večjo kraljevo varnost, a kralj je odločno zahteval, da mora ostati vse pri starem.

Morilec ni kazal nobenega ksanja. Že precej v ječi je na vprašanje: ali se kesa, odgovarjal: „Ne! Hotel sem kralja umoriti kot anarhist, ki sovraži monarhijo.“ Morilec je vedel, da pride kralj v Monzo, kjer ga je čakal z revolverjem.

Pri drugem zaslišanju je Bressi izjavil z zaničljivim smehom: „Prišel sem samo radi tega v Monzo, da umorim kralja, ki zastopa ustavo, ki se ne strinja z mojimi načeli.“ (!) Na vprašanje, kaka so njegova načela, je zamahnil z roko. „Ali obžalujete dejanje?“ — „Ne! Še enkrat bi je izvršil!“ Dalje je povedal, da je bil dva dni v Monzi. Vedel je, da se kralj udeleži slavnosti. Samokres je imel že dolgo pripravljen. Ko bi sedaj ne bil mogel umoriti kralja, bi bil čakal ugodnejše prilike. Enako Luccheniju se tudi on veseli, da se peča z njim ves svet.

Kraljevo truplo bodo prepeljali v Rim in je tam v četrtek dné 9. avg. pokopali v „Panteonu“. — Novi kralj, Viktor Emanuel III., je dobil poročilo o očetovi smrti ravno, ko je iz Pireja na Grškem hotel odpotovati v Črno goro. Vrnil se je takoj v Monzo, kjer je bilo snidenje z materjo prežalostno. Armada mu je prisegla in v posebnem oklicu do ljudstva je naznanil Humbertovo smrt in nastop vlade. — Vsi vladarji so izrekli novemu kralju svoje sožalje ob veliki nesreči, ki je zadela kraljevo rodbino.

Na samokresu, s katerim je Bressi ustrelil kralja, je urezan dan smrti naše cesarice Elizabete. Na drugem samokresu, ki se je našel blizu mesta umora, je urezan dan umora predsednika francoske republike Carnota. — Bressi je gotovo imel sokrivce. Po mnogih krajih so zaprli znane anarhiste.

Dopisi.

Darovi za velikovško „Národno šolo“. Vesela družba, zbrana v Bilčovsu, po g. župniku J. Ogrizu 7 kron. Vč. g. Mat. Šervicelj nabral dné 11. jul. na pastoralni konferenci v Dobrlivasi 32 kron. Ob pogrebu t. Jak. Einspielerja dné 7. jul. v Podkloštru zbrani duhovniki namesto venca 30 kron. Dné 15. julija v župnišču v Selah nabranih 8 kron. Marija Zeichen na Dješkah 2 kroni. Č. g. Fran Holec, župnik v Naborjetu, 6 kron. V neki rodoljubni hiši v Skočidolu zbrani rodoljubi 11 kron. Po novi maši č. g. Janeza Dragašnika v Logivasi zbrani rodoljubi 17 kron. Od nekod 2 kroni. Pri pastoralni konferenci v Kotmarivasi nabral med zbranimi čč. gg. duhovniki g. župnik Josip Vintar iz Bilčovsa 15 kron. G. Vekoslav Legat v Celovcu daroval je namesto venca na grob pokojnemu svojemu prijatelju Valentinu Sadnikarju v Ljubljani 20 kron. G. tajnik J. Rozman namesto venca na grob t. Val. Sadnikarja 10 kron. Vkup 160 kron. Srčna hvala! Živelí nasledniki!

Iz Kazaz. (Naš kres in še nekaj.) Nekoliko pozno, a mislim vendar še ob pravem času, moram poročati tudi o našem kresu na čast sv. Cirilu in Metodu. Tudi mi smo ga žgali in to kaže, da smo še na svetu, če nekateri tudi le še na pol. Streljati nismo mogli, ker je branil dež, ali dež ni branil ognju. Prav močno je gorel kres, ker je bila hrašča že od lanskega leta suha, dà, gorel je tako imenitno, da je mnogim posvetil prav tja do srca. Posebno en mož — saj ga pozna vsak Poljanec — menda ni mogel spati, ker je bilo svetlo in smo tudi glasno klicali „živio“. Raztogotil se je med svojimi — oh — ljubimi prijatelji, ter se hotel ponorčevati iz naših klicev. Glej, glej, kako mu smrdi slovenski „živio“, čeravno velik kos svojega življenja ni slišal druge, nego slovenske besede. Pravijo, da se še v nebesa ne upa, ker se boji, da bi tudi tam kak Poljanec ne zavpil sv. Cirilu in Metodu „živio“! Pa še nekemu drugemu „junaku šivanke“ ne more iti v butico, čemu smo mi žgali kres; od same jeze je menda rekel, da bode „primajduš“ vse Cirilce omuzal! Sušo imamo na polju in prosimo deža, a dobrega deža bi potrebovale tudi take suhe butice. Pa imejmo usmiljenje z možem in njegovo šivanko ter povejmo mu, da bi se ne posušil: Žgali smo kres pred vsem, ker smo kristjani in našim apostolom neizmerno hvaležni, da sta nam prižgala luč svete krščanske vere — ne pasje, kakoršno menda imate vi modri socijaldemokrati. Drugič smo pa tudi še Slovenci, in ker je pravi Slovenec čeden, ne pljuva, kakor vi, v svojo lastno skledo s tem, da suva svojo slovensko mater, katerega ga je rodila. Ali ste nas razumeli? Če ne, vam ne moremo pomagati in mislimo, tudi kdo drugi ne. Tako smo žgali in je žgal naš kres!

Iz Žitarevasi. (Nesreča.) V nedeljo 29. julija se je kopal Prunčev Štefan, fant 19 let star, s svojim bratom v Št. Lipškem jezeru. Že je prišel iz vode in se oblekel, ko se še enkrat premislil ter gré zopet v vodo. Ali komaj pride noter, ga prime krč, vpil je na pomoč, toda nihče mu ni mogel

pomagati in utonil je. Šli so z ladijo tja in ga potegnili že mrtvega iz vode. Veliko se čuje, koliko se potopi ljudi pri kopanju, posebno pa otroci, zato naj pazijo stariši na nje, da jih ne pustijo v pregloboko vodo, ali pa čisto samih brez pomoči.

Iz Kotelji. (Napredek. — Letina.) Kako napredujemo! Imamo sedaj tudi že vozno pošto. Naš poštni sel, katerega kličemo navadno „Posthantl“, vozi nam zdaj dvakrat na dan pošto iz Guštanja in to — na biciklu. — Letina bode prav dobra. Suša zadnjih dni je precej škodovala, ali kljub temu smo z letino zadovoljni. Posebno sadja bomo letos dovolj imeli in s tem veliko mošta, s katerim lahko suha grla dovolj namočimo.

Novičar.

Na Koroškem.

(Slomšekova slavnost) se je vršila dne 5. avg. na prijazni Ponikvi ob preogromni udeležbi slovenskega ljudstva vseh stanov ter krajev slovenskih in odličnih zastopnikov drugih slovanskih narodov. V posebno velikem številu so prihiteli Hrvatje. Ponikva pač še ni videla zbranega toliko naroda. Žal, da je deževno vreme znatno oviralo slavnost. Zaradi pomanjkanja prostora prinesemo podrobneje poročilo prihodnjic.

(Umrl) je dne 3. avgusta v Ljubljani tamošnji mešan, pasar in posestnik, g. Valentin Sadnikar, star 75 let. Pokojnik je bil oče gosp. Franca Sadnikarja, trgovca z železnino v Celovcu. Imel je tudi na Koroškem mnogo znancev in prijateljev. N. p. v. m.!

(Naznanilo.) Kakor kaže naznanilo na zadnji strani, je g. Julij Ivanetič kupil novo trgovino s specerijskim blagom. Prej je imel trgovino v Wodley-evih ulicah, nova je ob zapadnem koncu starega trga, pri vходу v gospodske ulice. Trgovino svojega rojaka ob tej priliki vnovič priporočamo Slovincem!

(Duhovske zadeve.) Petdesetletnico mašništva je dne 26. julija slovesno obhajal č. g. Julij Nepomutsky, župnik v Št. Štefanu nad Brežami. — 60letnico mašništva je dne 29. julija obhajal vč. g. dekan Dav. Pacher v Zgornji Beli. — Č. g. Jurij Trunk, provizor v Kazazah, je postal župnik ravno tam. — Č. g. Jan. Sporn, provizor v Knezovi, postane župnik v Pečnicah. — Č. g. Jož. Lakonig, dek. administrator na Brdu, je imenovan za uda c. kr. okrajnega šolskega sveta v Šmohoru. — Novo frančiškansko cerkev matere milosti v Mariboru bodo slovesno posvetili dne 11. avgusta.

(Nezgode.) Pri Beljaku so našli v Dravi utopljenega 31letnega hlapca K. Krasnika iz Starega Dvora. — Na Krajcu je dne 29. julija padla toča zelo močno. Žetev je deloma čisto uničena, škode nad 25.000 kron. — V Celovcu je dne 1. t. m. prišel posestnik Jan. Kulnik p. d. Volk iz Starega Dvora iz lastne krivde pod tramway. Poškodovalo ga je tako, da je v bolnišnici, kamor so ga prepeljali, umrl. — V Trbižu se je dne 30. julija ponesrečil kolesar Capelano iz Beljaka. Padel je tako nesrečno s kolesa, da je kmalu potem umrl. — Podljubelom je padel po noči od 30. do 31. julija tamošnji pek na cesti tako nesrečno, da je obležal. Našel ga je nek delavec. Zjutraj je umrl, ker krvotoka niso mogli ustaviti.

(Droblj.) V Kernovi pivovarni v Beljaku so delavci ustavili delo. — Nadvojvoda Fran Ferdinand je prišel na lov v Lölling. — Za čebelarsko razstavo v Celovcu se je oglasilo 140 udeležencev, in sicer s Koroškega 62, s Štajerskega 10, Kranjskega 6 itd. Mesto dela že priprave za vsprejem gostov. — V Podklostru je umrl tamošnji notar g. M. Kreunz.

Iz slovanskega sveta.

(Čehi in Francozi.) Dne 14. julija je odšla deputacija mesta Prage, katera je sestajala iz sedem članov in nje načelnik, je mestni župan dr. Srb, v Pariz na svetovno razstavo. Deputacija je podarila v imenu Prage pariškemu mestnemu svetu dragoceno, umetniško izdelano skrinjico s podobami, katere predstavljajo posamezne spomenike mesta Prage in drugih imenitnih čeških mest. Skrinjici je priloženo pismo v francoskem in češkem jeziku, polno toplega in iskrenega sočutja za veliki francoski narod. Deputacija je bila presijajno vsprejeta.

(Velik uspeh čeških pevcev.) Dne 22. julija je bilo v Bruselju na Belgijskem mednarodno petje pevskih društev za stavo. Udeležilo se ga je tudi češko pevsko društvo „Hlahol“ iz Plzna in je dobilo prvo ceno: zlato kolajno in 3000 frankov. Ocenjevalci so se izrazili, da petje „Hlahola“ je neprekosno.

(Strah pred „zde“.) Češki list „Mir“ poroča o sledečem smešnem dogodku: Neki pogumni mladenič pri vojaškem naboru od strahu z zobmi šklepetajoč odgovori na vprašanje, kako se piše:

„Hierněk Hierborský.“ — „Kaj“, zavpije nadporočnik, „vi se pišete Zdeněk Zdeborský, pa ne Hierněk Hierborský!“ — „Prosim“, odgovori s tresočim se glasom mladenič, „meni so doma rekli, če tu rečem besedo »zde« (tukaj), bodem zaprt in zato sem to prevel na »hier«.“ Tako se izgovarja prihodnji branitelj avstrijske domovine.

(Pruska nasilstva.) Kakor poroča poljski list „Ruch katolicki“, hodijo pruski profesorji latinskih šol v stanovanju poljskih dijakov in pregledujejo omare, kovčke in druge reči, iskajoči poljskih knjig. Posledice tega so, da so bili v zadnjem času trije poljski dijaki iz pruskih gimnazij odpušteni. Kot pruski vladi nevarne knjige se smatrajo: „Zgodovina Poljske“, „Mali swiatek“, časnik za mladino, „Zgodovina slovstva“ itd. Kaj to vse pomeni, ni težko uganiti. S tem je bajé Nemčija — rešena!

(Ruska radodarnost.) V Vilni je tovarnar Poznanjski zapustil 500.000 rubljev v dobrodelne namene in njegovi sinovi so k tej veliki svoti primaknili še 600.000 rubljev. — V Mologu je dala soproga trgovca Podosenova 300.000 rubljev svojemu rojstnemu mestu v dobrodelne namene.

(Izseljevanje iz Bosne in Hercegovine.) Mohamedanci v Bosni in Hercegovini so se že naveličali blaženosti, s katero jih osrečuje avstrijsko-madžarska vlada in zato trumoma kažejo Avstro-Madžariji pete in hrbet. Izseljujejo se v Srbsko, Staro Srbsko in Črno goro. Drugi se izseljujejo v Egipt in malo Azijo. Turški sultan je ukazal, da bi se izseljenci iz Bosne in Hercegovine pripeljali zastonj v Angoro, in da bi se jim dalo nekaj sveta zastonj.

(Koliko žganja se popije na Ruskem?) Rusom sovražni nemški in drugi listi navadno trdijo, da so Rusi preveč udani žganjepitju, a to je samo podlo obrekovanje. Na Ruskem deluje sedaj 45 društev treznosti, katera so poslala na pariško razstavo statistične podatke o žganjepitju na Ruskem. Po teh podatkih porabi jeden ruski prebivalec na leto samo 7 in pol litra žganja, dočim na Francoskem 10 litrov, na Nemškem 10-9, na Angleškem 11, na Belgijskem 11-3, na Laškem 28-4 litra. Ako pomislimo, da se v zahodnji Evropi izpije celo morje piva in vina, česar na Ruskem ni, je poraba žganja na Ruskem dosti majhna.

(Orjaški hrast v Slavoniji.) Brodska občina je hotela poslati na pariško svetovno razstavo hrast, ki gotovo nima na celem svetu sebi enakega, a zavolj orjaške velikosti ni mogla ga odposlati. Hrast meri v premeru 3 metre in 10 ctm. in obseg znaša 60 kubičnih metrov. Stroški za peljanje hrasta iz gozda na kolodvor znašajo 300 kron. Na kolodvoru se je pokazalo, da se orjak ne more naložiti na noben železnični voz. Hrast je star blizu 1000 let.

(Šola, ki je veljala 8 milijonov rubljev.) V Moskvi so sezidali v spomin 25letnega vladanja umrlega carja Aleksandra II. obrtniško šolo, ki se odpre na jesen. Poslopje je ogromno in se v njem nahaja mnogo oddelkov za razne stroke obrtnije. Za zidanje se je izdalo 8 milijonov rubljev. — *an.*

Križem sveta.

(Napad na perzijskega šaha.) Dne 2. avg. bi bil tudi perzijski šah skoro postal žrtev anarhističnega napada. Peljal se je šah v Parizu, kjer sedaj ogleduje razstavo, na sprehod. Nakrat je prodril neznan človek vrsto stražnikov ter skočil na šahov voz. Z revolverjem je meril napadalec na šaha, ki je tudi v hipu izvlekel svoj revolver in pomeril na napadalca, toda v istem hipu se je že tudi vrgel veliki vezir na napadalca. Stražniki so napadalcu hitro izvili revolver, v katerem je bilo pet patron, ter ga peljali pred policijskega komisarja, kateremu je okoli 27 let stari napadalec dejal, da mu ne bo nič odgovarjal, ker je za dejanje odgovoren samo „svoji vesti“.

(Vojska v južni Afriki.) Blizu Pretorije je zajel Hunter 986 Burov, Burski general Botha pa je na drugem kraju pognal Robertsa nazaj v Pretorijo. Iz Rustenburga se Angleži ne morejo ganiti. Angleži bi že silno radi končali vojno, a Buri se jim ne udajo in jim še vedno zadajajo precej občutne udarce. Zato so ponudili generaloma Bothu in Delareyu na leto 10.000 funtov šterlingov dohodkov, ako se s svojimi možmi podasta. Še več so Angleži ponudili vrlemu Dewetu, ki jih najbolj nadleguje in predsedniku Stejnu, a vsi so značajno izjavili, naj Angleži imajo svoj denar, Buri pa hočejo pravice.

(Posebna „priloga“) Učitelj R. iz Halenkova na Moravskem je podal 9. maja deželnemu zboru po poslancu Hulki prošnjo za podporo tamošnjemu šolskemu društvu, ki oskrbuje po zimi revnim otrokom toplo juho; kot prilogo je k prošnji priložil nekoliko kosov „kruha“, ki ga otroci v šolo prinašajo. Je to kruh iz ovsnene in ajdove moke in iz kuhanega krompirja. Prošnja je bojda s to prilogo tako dobro utemeljena, da se ji čim preje vstreže.

(Žrtve revščine.) Pri novih zdravilih in načinih zdravljenja je treba večinek zdravil prej poskusiti. Prej so se k temu jemale živali, najčeseje morski prašički. V Londonu pa take poskuse sedaj delajo na zdravih ljudeh. V enem letu pride na kliniko čez 1000 ljudi — revežev, ki pustijo v svoje telo štrkati razne strupe, zavživajo novih zdravil, pustijo se operirati — za denar, da bi ne umrli od lakote. Kaj človek vse ne stori iz revščine!

(Dragi konji.) Pri dražbi v hlevih rajnega vojvode Westminsterskega v Londonu je bilo prodano 20 konj za eden in pol milijona goldinarjev. Eden 4letni konj je veljal 420.000 gld., drugi so se prodali za 40 do 92.000 gld.

(Lakota v Indiji.) V Indiji se je lakota razprostranila na 800.000 kvadr. kilometrih tako, da gladuje 10 milijonov ljudi. Vzrok lakote je velika suša in nje posledice, vzlasti pa angleška vlada, katera ima vsako leto od Indije 720 milijonov dobička.

(Najstarejši časnik na svetu.) Do sedaj se je mislilo, da najstarejši časnik na svetu je „Kin-Pao“, ki izhaja v Pekingju na Kitajskem. Sedaj pa je francoski poslanec v Kantonu dokazal, da najstarejši kitajski časnik je „Tsing-Pao“, ki je začel izhajati že 710. leta pred Kristusovim rojstvom.

(Dan in burja na Norveškem.) Dan na Norveškem je zelo dolg. Solnce tam izhaja ob 1/3. uri zjutraj in zahaja še le ob 1/2.11. uri zvečer, tako da ljudje ne potrebujejo niti sveč niti svetilnic. Četudi pa solnce tam sveti tako dolgo, vendar ne daje veliko toplote. Tekom spomladi so na Norveškem čisto burje, ki so jako nevarne. Pri burjah preteklega meseca so bile 3 hiše vničene in 25 oseb se je ponesrečilo.

(Koliko veljata dva žida?) Dva žida iz Dunaja, krojač Moric Sonnenthal in njegov brat Šimen Sonnenthal, sta se peljala na čolniciu na reki Švarcavi blizu Brna. Naenkrat se je čolnici prevrnil in žida sta se začela topiti. Delavec Fr. Cihlár je oba žida rešil, kot plačilo pa je od njih dobil — dvanajst beličev!

(Zdravniki-svetniki.) Duhovnik Fournier, benediktinec iz Solesmera, doktor bogoslovja in zdravilstva je izračunal, da je 88 svetnikov, ki so svoje moči posvetili zdravilstvu. Večina je živela v prvih dobah krščanstva ter je storila mučeniško smrt.

(Tudi značaj.) Porodil se je in — obrezali so ga, ker je bil žid. Kot mlad človek se je dal krstiti po helvetsko-reformatskem obredu. Zapeljan po denarju stare židinj, postal je zopet žid. Stara židinja mu ni dopadla več, zato se je dal od nje ločiti, postal je katoličan in oženil se je z mladim katoliškim dekletom. Potem je postal c. kr. dvorni svetnik in prestopil zopet k židom. To je životopis žida, potem protestanta, potem žida, potem katoličana, konečno zopet žida, c. kr. dvornega svetnika, sedaj tudi barona, Dóczyha, poprej Duksa, ravnatelja tiskovne pisarne v ministerstvu zunanjih zadev. In taki „značaji“ sedijo na merodajnih mestih. Ljudje brez časti, brez čuta!

(Največja ženska na Grškem.) V vasi Trinkhale na Grškem živi 32-letno dekle Bazilika Kalijanci, ki je 2 metra in 3 decimetre visoka. Nje obraz je pravilen in posamezni deli telesa so v popolnem razmerju k njeni velikosti. Njeni stariši so srednje rasti. Dekle ostaja navadno doma, ker se sramuje svoje velikosti.

(Kako je mož odvadil svojo ženo piti žganje.) V Petrikovcih (v Pruski Šleziji) se je neka žena v gostilni z žganjem vpijanila, prikobacala domu in se vlegla v posteljo. Mož je dolgo premišljeval, kako bi jo k pameti pripravil, konečno pa jo je vendar „pogruntal“. Razbelil je zelesen kavelj in ga vtaknil ženi v nos. Misli si je namreč: Ako usta rada imajo žgane reči, mora nos tudi nekaj žganega dobiti. Žena seveda ni se posebno razveselila tako goreče ljubezni svojega moža, a to sredstvo je bajé pomagalo.

(Najbogatejši človek na svetu) je Anglež J. Bight iz Kimberleya, ki ima 1000 milijonov premoženja, drugi je Kitajec Li Hung s 500 mil., tretji je Amerikanec John D. Rockefeller z 250 mil., četrti je Rus knez Elim Demidov z 200 mil., peti, šesti, sedmi in osmi so Amerikanci: Kornel Vanderbilt 125 mil., Andrew Carnegie 125 mil., W. Vanderbilt 100 mil., W. Rockefeller 100 mil. dolarjev.

Domači zdravnik.

Za trôd. Če hočeš imeti izvrstno pomoč zoper strahovito koliko ali trôd, kupi v apoteki metnega olja (Pfefferminzöl), Cascarilla (beri Kaskarila)-tinkture, pa Katania-tinkture in zmešaj vsakega enako vkup, n. pr. pol dekagrama. Predno se dá bolniku, se mora zmešati. Največje bolečine v trebuhu (napihovanje, zvijanje) pomiri 10 do 15 kapljic. Po navadi je za odrasle 5 do 8 kapljic (na vodi ali sladkorju) dosti. Če treba, se jih dá ali vzame vsake pol ure. Enako pomaga tudi za

drisko in črevesni katar; 2 ali 3 kapljice na bati v zob, ali na zob, dostikrat tudi zobem bolečino odvzamejo.

Za slabo kri. Kneipp je za čiščenje krvi zlasti onim bolnikom, katerim se zelo izpušča iz života, priporočal tak-le čaj: žajbelja („žavbeja“), rožmarina in pelina 1 gram (vsakega, — ali če hočeš eno pest) pa škorece („škroca“), hvošča (Zinnkraut), ozkega pripotca, kopriv, šentjanžve rože (krčna zel) in tavžentrož, vsakega 2 grama (ali dve pesti) in še smolovih bobik (brinovih jagod) 3 grame (ali tri pesti). — O naštetih rožah najdete v „Miru“ l. 1896. dosti pouka.

Gospodarske stvari.

Izbiranje plemenitih krav. Pri goveji reji se jako gleda na biki, a za to se pa ljudje dosti ne ozirajo, kakšne so krave. Krava z ozkimi prsi, z ozkim truplom, stisnjenimi rebri, s špičastim zadnjim delom ni dobra za plemo. Utegne biti dobra mlekarica, a teleta od nje niso lepa in niso za rejo.

Molža telic. Mlečne žleze se pri telicah začno razvijati koj po ubrejitvi. V zadnji tretjini brejosti se v telečjem vimenu nahaja celó mlečen sok, in malo tednov pred otelitvijo večkrat tudi koljada. Pripeti se pa tudi, da imajo nekatere telice koj po ubrejitvi pravo mleko v vimenu. Z molžo se, kakor je znano, vime draži. Vsled tega je dotok krvi v vime silnejši in to pospešuje izločevanje mleka. Ako telice že pred prvo otelitvijo poskušamo mlezi, ne dosežemo le tega namena, da se pospeši razvoj mlečnih žlez, ampak s tem se tudi privadimo na poznejše telečje sesanje. Na Predarlskem, kjer je tako počenjanje zelo v navadi, pripetilo se je že večkrat, da so se morale telice, ker se je pri njih izločevanje mleka tako silno pokazalo, začeti v pravem pomenu besede mlezi že pred otelitvijo. Žal, da se tako ravnanje pri telicah pri nas še tako malo posnema, čemur je pa največkrat najbolj kriva nebrzičnost. Ako sesajo teleta mlade krave, in sicer še celo dalj časa nego je to pri starejših kravah navada, je to posebno dobro in koristno, kajti s sesanjem se vime draži, večja se vsled tega in se ob enem tudi sesci pravilneje razvijajo, nego se to zgodi, ako se telice samo molzejo. Vse to pa napravi, da postane mlada junica in kasneje tudi krava bolj molzna. Ker je pa najbolje in celo prav potrebno, da se mlade junice vselej pomolzejo do čistega, opravijo ta posel teleta posebno, kedar nekoliko odrastejo ter jim mleka skoraj že ne dostaja, bolje, kakor človek, ki molze mlado živinčce.

„Kmet.“

Št. 11.464.

Poziv!

Dné 22. julija t. l. ob 4. uri popoldne je nastal v Goričah, občina Žitaravas, iz neznanega vzroka požar, ki je popolnoma uničil 24 poslopij. Škode je okrog 50.000 kron, zavarovanih pa samo 20.000 kron.

Ker so prebivalci pogorele vasi itak reveži, ker so večkrat, nazadnje meseca junija t. l., trpeli škodo po povodnjah Bele, in ker jim je zgorel razun poslopij tudi živež — žito, krma, oprava in obleka, je med pogorelci toliko pomanjkanje, da morajo pogrešati tudi najpotrebnejše stvari.

Ob takih razmerah se c. kr. deželna vlada na predlog c. kr. okrajnega glavarstva velikovskega obrača na znano dobrotljivost koroških deželanov, katero so pokazali v vseh nesrečah, ter zaukazuje splošno nabiranje milodarov po vsej deželi potom občinskih predstojništev.

Vsi blagi človekoljubi se torej prosijo, da se tega nabiranja udeležé.

C. kr. deželna vlada v Celovcu,
dné 28. julija 1900.

Za c. kr. dež. predsednika, Kozaryn l. r.

Dostavek. Zgornji poziv svojim rojakom najtopleje priporočamo. Tudi uredništvo „Mir“a sprejema milodare za uboge pogorelece. Doslej so darovali: Preč. g. M. Šervicelj, komendator itd. 20 kron. G. Jos. Rozman, tajnik Mohorjeve družbe 5 kron.

Tržne cene.

V Celovcu, dné 2. avgusta 1900.

Ime blaga	na birne		na hektolitru		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica . . .	10	16	12	70	— konjev
rž	8	62	10	87	— pitan vol
ječmen . . .	7	55	9	44	20 vprežnih volov
oves	5	20	6	50	— juncev
turšica . . .	8	40	10	50	— krav
pšeno	16	40	20	50	67 telica
proso	—	—	—	—	— pitanih svinj
krompir . . .	2	20	3	58	— prasev
deteljno seme	—	—	—	—	
ajda	9	80	12	25	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po — K do — K, krave po 88 K do 300 K.

Sladko seno je meterski cent po 4 K — v do 5 K — v, kislo seno po 2 K 60 v do 4 K 60 v, slama po 2 K 60 v do 3 K 60 v.

Promet je bil srednji, kupčija precej živahna.

Velikovec, dné 1. avgusta. Prignali so: 160 volov, 73 krav, 6 telic, 7 telet, 56 ovac, 1 kozo, 12 svinj. Cena pitanih volov 60 do 66 kron, vprežnih volov 54 do 60 kron za meterski cent žive vage. — Promet je bil srednje-dober, prišli so kupci iz okolice in mesarji iz Celovca; z ovcami in svinjami ni bilo prometa.

Spodnji Dravograd, dné 2. avgusta. Prignali so: 3 konje, 60 pitanih volov, 365 vprežnih volov, 210 juncev, 180 krav, 40 telic, 15 telet. Cena pitanih volov 53 do 56 kron, vprežnih volov 50 do 52 kron meterski cent žive vage. Sejem je bil slabo obiskan. Promet je bil srednji. Kupčija je bila tudi bolj slaba. Kupei so bili iz Tirolskega in lavantinske doline. Prihodnji sejem bo 21. septembra.

Loterijske številke od 4. avgusta 1900.

Gradec 37 61 80 89 90
Dunaj 22 21 76 60 30

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

NAZNANILA.

Gz. A 254/00
6

Oklic.

Dné 12. avgusta 1900, ob 11. uri dopoldne, prodalo se bode na licu mesta v Hudem kraju (Bosenort) po prostovoljni dražbi k zapuščini spadajoče p. d. Jamnikovo posestvo; zemljiških knjig vložna št. 17, d. ob. Vodovnica (Wandlitz). Posestvo meri 5 ha 68 a 52 m², izklicna cena je 4880 gld. ali 9760 kron.

C. kr. okrajna sodnija v Velikovcu, oddelek I.
dné 1. avgusta 1900.

Služba mežnarja in organista

na Brnci se more koj prevzeti. Dohodki gotovo čez 200 gld. na leto. Več pové župnijski urad na Brnci. (Pošta Brnce pri Beljaku na Koroškem).

Kmetija na prodaj.

Oralne zemlje (8 birnov posetve), travnikov, gozda in druge zemlje vsega vkup 8 oralov. Mlin, hiša in druga poslopja, vse v dobrem stanu. Posestvo je 20 minut oddaljeno od vrbskega jezera blizu nove ceste. Več se izvé na pošti v Hodišah (Keutschach).

V Celovcu, dné 1. avgusta 1900.

P. n.

S tem uljudno naznanjam, da sem z današnjim dnevom svojo trgovino s specerijskim blagom prodal gospodu

Juliju Ivanetič-u.

Le-ta prevzame vse blago in vsa aktiva; pasiv ni.

Ko se svojim p. n. kupovalcem najtopleje zahvaljujem za vse zaupanje in dobrohotnost, katero so mi izkazali za mojega trgovskega delovanja, udano prosim, da izkažejo popolno zaupanje tudi mojemu nasledniku, ki bo vodil trgovino na isti dobri in trdni način.

S spoštovanjem

Jan. Horn.

V Celovcu, dné 1. avgusta 1900.

P. n.

Kakor se razvidi iz poleg stoječega, sem z današnjim dnevom kupil trgovino s specerijskim blagom od gospoda

Jan. Horn-a

z vsem blagom in vsemi aktivi. Temeljito znanje v tej stroki, kakor tudi zadostni pripomočki z resnim prizadevanjem, svojim p. n. odjemalcem postreči kar najbolje in najtočneje, mi dá prositi, da p. n. odjemalci mojemu predniku izkazano dobrohotno zaupanje izkažejo tudi meni. Storil bom vse, da jim v vsakem oziru vstrežem.

S spoštovanjem

Julij Ivanetič.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v „Národní šoli“

družbe sv. Cirila in Metoda

v Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim starišem.

V hiši je trirazredna ljudska šola; poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se začne dné 15. oktobra t. l. Plačila 8 gld. mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem.

Hiša je na prodaj

zavoljo smrti gospodarja. Vse pohištvo je novo zidano. Posestvo ima 15 oralov 142 sežnjevo gozda, 6 oralov 822 sežnjevo travnikov, 11 oralov 835 sežnjevo posejanja in 546 sežnjevo paše. Posestvo leži ob ljubljanski cesti poldrugo uro od Celovca. Cena je 7000 goldinarjev; vknjiženih je 5000 gld. in ta svóta lahko ostane na posestvu. — Naslov pové uredništvo „Mir“-a.

Jakob Petschounig, usnjarski trgovec

v Celovcu, na novem trgu št. 4., med gostilno „pri Kleeblatt-u“ in Kopper-jevo prodajalnico.

Kdor hoče dobro, trdno in zoper mokroto stanovitno usnje, naj se obrne k meni, kjer mu bodem povsem s svojo veliko zalogo vsakovrstnega najboljšega usnja, kakor tudi pravo rusko irhovino po najnižji ceni postregel. — Prodajam tudi vsakovrstno čevljarsko orodje. — Izdelujem in prodajam najizvrstnejšo mast za čevlje. — Kupujem vsakovrstne živinske kože za stroj.

Slavno občinstvo uljudno vabim na vsakojaki poskus, da se prepriča o kakovosti robe ter je opozarjam, četudi se je roba splošno podražila, se pri meni dobiva po stari ceni.

Najizvrstnejši, priznано najboljši

jekleni plugi, z 1, 2, 3 in 4 lemeži, brane za travnike in blata, z verižicami in dijagonalne, poljske valjarje iz jeklene pločevine, sejalnice „Agrikola“, stroje za košnjo trave, detelje in žita, vile za seno, obračalnice za seno, patentovane sušilnice za sadje, zelenjavo itd. stiskalnice za vino in sadje ter za vse namene, mline za sadje in grozdje, robkalnice za grozdje, samo od sebe delujoče patentovane škropilnice za grozdje, grenkuljice in krvno uš „SYPHONIA“, premakljive štedilne peči, parnice za krmo kmetijske stroje izdelujejo in pošiljajo v najnovejši sestavi

PH. MAYFARTH in sodr., c. kr. izklj. priv. tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par.

Ustanovljeno 1872.

na Dunaju, II/1. Taborstrasse 71.

750 delavcev.

Odlikovana z čez 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami na vseh večjih razstavah.

Ilustrovani ceniki in mnoga priznalna pisma zastoj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Mlatilnice
na ročno gonjo,
vitle ali par,

vitle, da se napreže 1 do 6 živine. Najnovejša žitne čistilnice, trijerje, robkalnice za koruzo, rezalnice za krmo, rezalnice za repo, stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih, kakor vse druge